

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 8/2022-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených advokátom JUDr. Petrom Harakálym, Mlynská 28, Košice, proti uzneseniu Okresného súdu Rožňava č. k. 10C/106/2010-667 z 8. júna 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkové východiská

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 12. augusta 2020 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Rožňava (ďalej len „okresný súd“) uvedeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovatelia navrhujú napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Žiadajú aj o priznanie náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a napadnutého rozhodnutia vyplýva nasledovný stav vecí:

3. Sťažovatelia sa žalobou domáhali voči [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaný“), náhrady škody na zdraví a úroku z omeškania z tejto náhrady. Okresný súd rozsudkom č. k. 10C/106/2010 z 30. novembra 2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5Co/140/2016-515 z 21. marca 2017 rozhodol tak, že žalovaného zaviazal zaplatiť sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľ 1“) náhradu bolestného s príslušenstvom, náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia s príslušenstvom, zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia, ako aj náhradu liečebných nákladov s príslušenstvom. Zároveň uložil žalovanému povinnosť zaplatiť [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľka 2“) úrok z omeškania za obdobie od 5. marca 2008, resp. 20. apríla 2009 do 27. januára 2010.

4. Následne okresný súd uznesením vyššieho súdneho úradníka č. k. 10C/106/2010-599 z 26. apríla 2019 zaviazal žalovaného zaplatiť štátu vyčíslené trovy konania (výrok I), zaplatiť sťažovateľovi 1 trovy konania v sume 23 223,41 eur (výrok II), zaplatiť sťažovateľke 2 trovy konania v sume 3 326,78 eur. Napokon zaviazal sťažovateľa 1 zaplatiť žalovanému trovy dovolacieho konania v sume 0,00 eur.

5. Proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka (výlučne proti výrokom II a III) podali sťažnosť podľa § 239 a nasledujúcich Civilného sporového poriadku tak sťažovatelia, ako aj žalovaný. Sťažovatelia v sťažnosti predniesli viacero parciálnych námietok. Spomedzi nich kritizovali aj postoj okresného súdu v napadnutom uznesení, ktorý pri určovaní základu pre výpočet náhrady trov nepripočítal uplatnené (hoci sťažovateľmi ako žalobcami nevyčíslené) a prisúdené úroky z omeškania k istine.

6. Okresný súd uznesením sudcu č. k. 10C/106/2010-667 z 8. júna 2020 po tom, ako dospel k záveru o čiastočnej dôvodnosti a čiastočnej nedôvodnosti sťažností sťažovateľov i žalovaného, rozhodol o zmene sťažnosťami napadnutého uznesenia vyššieho súdneho úradníka tak, že žalovaný je povinný zaplatiť sťažovateľom trovy konania spolu v sume 29 014,85 eur. Námietku sťažovateľov týkajúcu sa ne/zahrnutia úrokov z omeškania do istiny vyhodnotil okresný súd ako nedôvodnú s odkazom na charakter úrokov z omeškania ako príslušenstva pohľadávky a zároveň s poukazom na zistenie, podľa ktorého *„úrok z omeškania bol v tomto konaní príslušenstvom, nie samostatným nárokom“*.

II.

Argumentácia sťažovateľov

7. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti rekapitulujú ustálenú judikatúru ústavného súdu o miere jeho prípustnej ingerencie do rozhodovania všeobecných súdov, a to osobitne vo vzťahu k náhrade trov konania. K okolnostiam ich vecí vyjadrujú nespochybniteľné presvedčenie, že *„úroky z omeškania boli predmetom súdneho konania popri ostatných uplatnených nárokoch. Boli predmetom konania, a časť týchto úrokov bola aj vyčíslená percentom z istiny za presne určené časové obdobie. To znamená, že takto uplatnené úroky z omeškania sa musia zohľadniť pri odmeny advokáta. Keďže pri vyčíslení týchto trov právneho zastúpenia je zrejmá už výška úrokov z omeškania, základom pre výpočet odmeny advokáta musí byť aj táto hodnota.“* Rekapitulujúc enunciatívne meritórnych rozsudkov v ich spore, zdôrazňujú, že *„ide o presne definovaný úrok z omeškania predstavujúci konkrétnu sumu, ktorá bola predmetom konania“*. Sumarizujú, že rozhodnutie okresného súdu je nesprávne a v rozpore s ustanoveniami Civilného sporového poriadku, v dôsledku čoho porušuje ich základné právo na súdnu ochranu i právo na spravodlivé súdne konanie.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležité zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu

sa obmedzuje len na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie sústavou. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaniach, ktoré im predchádzali, alebo samotných rozhodnutiach došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňovateľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (napr. I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/00).

9. Rozhodovanie o náhrade trov konania je integrálnou súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže rozhodnutím, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 6 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05, III. ÚS 109/2020). Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (napr. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva z 23. 9. 1997 vo veci Robins c. Spojené kráľovstvo).

10. V prípadoch, keď sťažovatelia namietajú porušenie svojich ústavou garantovaných práv rozhodnutím všeobecného súdu týkajúcim sa náhrady trov konania, je však ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre zdržanlivý, keďže problematika trov konania má vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickú povahu, a preto k zrušeniu napadnutého výroku o trovách konania pristupuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že v posudzovanej veci došlo k extrémnemu zásahu do základného práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces), alebo ak zistí, že zároveň došlo k neprípustnému zásahu aj do iného základného práva (porovnaj m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

11. Vo veci sťažovateľov sa ústavný súd zaoberal napadnutým rozhodnutím okresného súdu len v medziach dôvodov ich ústavnej sťažnosti, pretože je podľa § 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) viazaný nielen rozsahom, ale aj dôvodmi návrhu na začatie konania. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti namietli iba rozhodnutie okresného súdu o ich parciálnej námietke týkajúcej sa ne/pripočítania úrokov z omeškania k istine na účel určenia výpočtového základu pre vyčíslenie trov konania. Nad rámec predmetnej sťažnostnej námietky teda ústavný súd napadnuté rozhodnutie okresného súdu nepreskúmaval.

12. Podľa § 10 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) ak nie je ustanovené inak, považuje sa za tarifnú hodnotu výška peňažného plnenia alebo cena veci alebo práva, ktorých sa právna služba týka, určená pri začatí poskytovania právnej služby; za cenu práva sa považuje aj hodnota pohľadávky, hodnota záväzku a hodnota veci, o ktorej vlastníctvo sa vedie spor alebo ktorej vydanie je predmetom súdneho sporu.

13. Citovanú právnu úpravu interpretuje ustálená súdna prax tak, že „úroky z omeškania sú príslušenstvom pohľadávky (t.j. veci hlavnej) podľa ustanovenia § 121 ods. 3 OZ a znášajú osud hlavnej veci, preto ak sú uplatnené spolu s istinou, netvorí osobitný predmet konania a nejde ani o spojenie dvoch samostatných vecí. Tarifnou hodnotou veci v danom prípade nie je nárok na zaplatenie úrokov z omeškania, ale nárok na zaplatenie istiny. Cenu jej príslušenstva nemožno rozširujúcim výkladom ustanovenia § 10 ods. 2 vyhlášky zahrnúť do základu pre určenie tarifnej odmeny za tento právny úkon.“ (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2MCdo/13/2014 z 29. 10. 2015). K tomu hodno doplniť aj závery právnej vedy, ktorá dodáva, že „cena príslušenstva sa zahrnie do základu na určenie tarifnej hodnoty len vtedy, ak je príslušenstvo samostatným predmetom poskytovania právnej služby,... Takto sa pri peňažných pohľadávkach do tarifnej hodnoty započítajú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením len vtedy, ak sú ustálené a ku dňu vykonania úkonu právnej služby vyčíslené a samostatne uplatňované.“ [Fiačan, I., Kerecman, P., Baricová, J., Hellenbart, V., Sedlačko, F. a kol. Vyhláška o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (advokátska tarifa). Komentár. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2015, s. 62].

14. Z podkladov, ktoré mal ústavný súd k dispozícii, nemožno bezpečne ustáliť, či sťažovateľka 2 žalovala výlučne zaplatenie úrokov z omeškania (teda či uplatňovala samostatne iba príslušenstvo pohľadávky). Zároveň sťažovatelia nespochybňujú, že iba časť (bližšie ju nekonkretizujú) úrokov bola vyčíslená percentom z istiny. Okresný súd v odôvodnení svojho uznesenia zdôrazňuje, že úroky z omeškania neboli vyčíslené, a uvádza, že „úrok z omeškania bol v tomto konaní príslušenstvom, nie samostatným nárokom“. Sťažovatelia nepredložili a ani nenavrhlí žiadne ďalšie dôkazy na podporu svojej argumentácie.

15. Na podklade citovaných právnych názorov teórie i praxe, berúc zároveň do úvahy mantinely ústavno-súdneho prieskumu rozhodnutí všeobecných súdov o trovách konania, ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie okresného súdu v časti týkajúcej sa vzťahu uplatnených a prisúdených úrokov z omeškania k základu pre výpočet náhrady trov za jeden úkon právnej služby nevyvolávajú otázky či pochybnosti, ktoré by si vyžadovali prijatie ústavnej sťažnosti sťažovateľov na ďalšie konanie.

16. Ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. januára 2022

Peter Straka
predseda senátu